

буле

عائله و جمعيت

булеماجон

10
сон

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни
— 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

ПАНШАБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

1996 йил

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОЛАЛАР ЖАМГАРМАСИ ВА «СОГЛОМ АВЛОД УЧУН» ХАЛҚАРО ХАЙРИЯ ЖАМГАРМАСИ ҲАФТАЛИГИ

Баҳоси эркин нарҳда

АРИНА ОЧЛИКДАН ЎЛДИ

Бунга ишониш қийин, лекин... Тиббиёт хулосасига кура тўққиз ёшли гудак Арина Балуева очлик натижасида вафот этган.

Россия қишлоқларининг нақадар камбағаллашгани ҳақида қанча ёзилди, қанча гаплар бўлди! Биз, фикримча, «Турмуши чор-ночорлик бусағасида» тушунчасига урганиб қолдик. Аслида цивилизациялашган давлатда бу нарса ёввойилик сифатида қабул қилиниши керак. Ҳар ҳолда ҳокимиятда турганлар шунчалик даражада хотиржамки, буни тушуниб бўлмайди.

Кўринишича камбағаллик маънасида оч-ночорларнинг узидан бошқа ҳеч қимни ташвишга солмаяпти чоги. Бундан ташқари, Россия халқи яхши яшамасида, ҳудога шукр очликдан ўлмади, деган фикрлар ҳам мавжуд. Бу алдаши, жаноблар! Мана кўриб турган суратингиз қингинида олинг. Лекин ушбу суратга қараб «буюк узғаришлар» даври архивларидан олинган деб ўйлайсиз. Катта оила. Эртанги кунга ишонсизлик билан қараётган ёки уз болаларини боқа олмаслигига кузи етганидан вино ичавериб юзлари қорамтир тусга кирган ота.

Она нимани бошдан кечиряпти — буни сўз орқали ифодалаш қийин. Гамгин — уз болалари очликдан азоб чекаётган онаизорнинг юзи бошқача бўлиши мумкин эмас. Кошки эди бирон нарса бўлса! Эҳ, аттанг уша «бирон нарса»нинг узи ҳам йўқ-да, ахир!

Улар фарзандларининг болалиги бор, дейиш мумкинми? Эслийлик. Бир вақтлар мамлакатимизда болалар жамиятининг имтиёзли синфи, «бахтли болалигимиз учун» жонажон ватанга раҳмат айтишимиз керак, деган гаплар

буларди. Бугунги оч-наҳор болаларни кўриб кимга раҳмат дейиш керак? Қимни айбдор ҳисоблаш зарур? Фақат ўз авлодининг жисмоний жиҳатдан яшашини таъминлай олмаётган оиланинг узи бунга айбдорми?

Бу бахтсиз одамлар Забайкальдедаги Верх-Нарим қишлоғида яшашади. Афсуски, фақат уларнинг узи оч наҳор эмас — балки бутун қишлоқ камбағаллашиб, утириб қолган. Маҳаллий совхоз ва урмон комбинати ҳам тугаб бўлди ҳисоб. Одамлар қаерда ишлашни билмай хуноб. Бинобарин энг зарур нарсаларни сотиб олишга-да пулнинг узи йўқ. Бу ердаги кўп болали Юкинлар оиласида фақат ота — Иван Васильевич ишлайди, холос. Лекин, афсуски, декабрь ойидан буён меҳнати учун бир чақа олмаганидан кейин нима фойдаси бор унинг.

Айримлар айтиши мумкин: давлат болалар учун нафақа тўлайди, деб. Майлида

кўп бўлмасида ишқилиб нонга етармиди... Лекин қишлоққа нафақанинг узи етиб бормаганидан кейин нима қилиш керак? Бизнинг давлатимизда ҳеч қим — ва ҳатто болалар учун ҳам пул йўқ.

Одамлар томорқаларда у-бу етиштириб кун куришяпти. Бироқ табиат неъматларининг ҳам чегараси борку. Айниқса, бу ерда — Сибирда. Одамлар қишдан картошка еб «чиқиб олдлар». Мана, бугунга келиб картошка ҳам тугаб борапти.

Буларнинг ҳаммаси ваҳимали тушга ўхшайди. Ёки уруш йилларини, у даврдаги аянчли эвакуация ҳолатларини эслатади. Лекин, минг афсуски, буларнинг барчаси-ҳаётини ҳақиқат. Қишлоқ қабристониди дўппайиб янги қабрча пайдо бўлди. Шу билан битта нонхўр камайдимми?..

Татьяна ВОЛКОВА,
Владимир САЯПИН (ПАТА ТАСС)
суратлари
(«Труд» газетаси 6 март сонидан.)

Акс-садо ҲАМКАСБЛАРИМГА ИНСОФ БЕРСИН...

Ёшлигимдан болаларни севиб, катта бўлсам тарбиячи бўлман деб ният қилгандим. Ўз мақсадимга эришиб, мана тўққиз йилдан буён шу касбни эъзозлаб келяпман. Ҳаётимдаги ҳар бири жонли дилим бўлган, қизиқликлари ҳар турлича бўлган болаларини жуда-жуда севаман.

Уйлайманки, ҳали ҳеч бир ширинтойларимнинг дилини огритганим йўқ. Улар ҳам мени севишади. Лекин, гуруч курмасиз бўлганидек, бизнинг ҳамкасбларимиз орасида ҳам тошорақлари бўлса бордир.

Раҳима Қўчқорованинг сизларнинг газетангизда босилган «Бола нега боғчадан бебади» деган мақоласини ўқиганимда бу менга қаттиқ таъсир қилди. Уйлаб куришди: Бола кунига 8-9 соат боғчада бўлса, агар у мажбуран жим ўтирса, бирон нарса ўйнамаса, бундан даҳшатли нарса йўқ. Нега деганда у бола бора-бора лоқайд бўлиб қолади. Келажақда ҳам ундан бирон яхшилик куттиш қийин. Пойдеворини ота-она эмас, бизлар — тарбиячилар қийишимиз, ота-оналарга ҳам фарзандингиз мана бу

соҳага ёки бу нарсага қизиқди деб йўналиш беришимиз керак.

Бола эрталаб 1-2 соат уйда бўлади, кечкурун ҳам 4 ёки 5 соат отрофида. Эрталабки нонуштадан сунг боғчага жўнашади, кечкурун эса кечки овқатини еб бўлганидан кейин вақтлроқ ухлатишга ҳаракат қилишади. Кун бўйи уларнинг «дард»ларини тинглаш, машғулот ўтказиш, одобу тартибга ўргатиш биз тарбиячиларнинг асосий вазифамиз бўлиб қолади.

Болаларим боғчага югуриб кириб мени ачомлаб олишса, менинг учун шундан ортиқроқ бахт йўқ. Демак, уларнинг кўнглини топа олибман. Тарбиялаган болаларимнинг мактабда, оилада ютуқларини кўриб қувонаман. Уларга кўп меҳнатим сингганидан фخرланаман. Шунингдек, ушбу мақоламни Сарварнинг тарбиячиси ҳам ўқишини жуда хоҳлардим.

Шаҳодат ҲОЛИҚОВА,
Тошкент шахри

Муассисларимиз фаоллиятдан

ЎЗГАРИШЛАР КИРИТИЛДИ

5 март куни Ўзбекистон болалар жамғармаси Пленуми бўлиб ўтди. Пленумда жамғарманинг 1995 йилги фаолияти ва галдаги вазифалар муҳокама қилинди.

Ўзбекистон болалар жамғармаси ўтган йили бозор иқтисодиётига ўтиш шaroитида меҳрибонлик уйлари ва болалар муассасаларига ердан бериш: етим-есир ва ногирон болаларга гамхўрлик қилиш, ҳайрия тadbирлари ўтказиш борасида анча самарали ишларни амалга оширди.

Пленумда жамғарма фаолиятини бундан буён янада ривожлантириш тadbирлари ҳақида сўз борди.

Шу куни Ўзбекистон Болалар жағармасининг навбатдан ташқари конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда жамғарма Низомига айрим ўзгаришлар киритилди. Анжуманда жамғарма бошқаруви тизимлари қайта сайланди.

Шунингдек, Болалар жамғармаси фаоллари ЕНИСЕФ нинг Ўзбекистондаги вакили Х. Гергнер билан учрашувлар. Сўхбат чоғида болаларга гамхўрлик борасида ҳамкорлик қилишга келишиб олинди.

Дилафрўз.

Туркистон бир —
Ватан бир

АСОСИЙСИ ФОЙДА КЎРИШ

Атировдаги «Полипропилен» ҳиссадорлик жамияти Қозоғистон Республикаси давлат мулк қўмитасига мурожаат этиб, ўз акцияларининг назорат пакетини Россиянинг ЛУКойл нефт компаниясига ва «Роснефтни қайта ишлаш» ҳиссадорлик жамиятига сотиш масаласини кури чқишни илтимос қилди. «Полипропилен» бундан турт йил олдин акцияларининг назорат пакетини 30 минг АҚШ долларига сотиб олганди. Энди уни русларга 4 миллион долларга пуллаш имконияти тугилиб қолди.

АЭРОПОРТНИНГ ЯНГИ ЖАМОЛИ

«Қирғизистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси билан Япониянинг бир гуруҳ йирик компаниялари ўртасида мамлакатнинг бош аэропорти «Манас»ни қайта таъмирлаш тўғрисида битим имзоланди. Унга кура, аэропорт замонавий аэротехника воситалари билан жиҳозланади, Уш ва Қоракул аэропортларида янги радиомаяклар ўрнатилди.

ИШОНЧЛИ ҲАМКОР!

«Туркменистон» акциядорлик тижорат банки аҳолига ва юридик шахсларга курсатиладиган хизматлар турларини кўпайтириш ва янада кенгайтириш борасида бир қатор аниқ тadbирларни амалга оширмоқда. Масалан, нақд пул билан узоқ мuddатга қўйилган маблағларга йилга 170 фоиз даромад олишлари мумкин. Шунингдек, юридик ва жисмоний шахсларга узоқ мuddатли қарз бериш борасида ҳам қатор имтиёзлар кўзда тутилган.

ТЕЛЕФОННИНГ МАЙИН ЖИРИНГИ

Жаҳон банки Қирғизистонда телекоммуникация тармоғини ривожлантириш борасидаги лойиҳанинг амалга оширилишини маблағ билан таъминлашга таъйирлигини изҳор этди. Мамлакат бўйича магистрал телефон тармоғига уланган 20 та янги автомат телефон станцияси қурилади.

ПИВО ДОИМ ЭЪТИБОРДА

Марказий Осие фонд биржасида ўтказилган навбатдаги савдода «Чимкентпиво» ҳиссадорлик жамиятининг акцияларига қизиқиш ва талаб кучли бўлди. Жумладан, жамият акцияларини сотиб олиш бўйича иккита йирик битим имзоланди. Бундан кўринадики, ўз сифати билан маълум ва машхўр бўлган Чимкент пивосига эътибор кучли.

БҮЮК ОҚИН ТҮЙИ

Ўтган ҳафтада Қозоғистон Республикасида машхўр оқин, халқ дардлари ва орзу-умидларнинг тоғмас куйичиси Жамбул таваллудининг 150 йиллиги кенг нишонланди. Республикасида вилоятларида фаолият юритаётган қозоқ миллий маданий марказларида ҳам шу сана муносабати билан қизиқарли учрашувлар, тadbирлар ўтказилди.

Феруза АХОРОВА.

ИШОНЧНИНГ ГУЛЛАМАЙ

ҚОЛГАН ГУЛИ БОР

Мен бир куй истадим илоҳий,
Илоҳнинг сасидан инган куй.
Жаннатда курсам мен
руҳимни,
Фаришта сочимни ўриб куй.

Мен бир туш истадим илоҳий,
Курсин-ей уни дил унгида.
Ушал мен етмаган япроқлар,
Қолсин-ей кўзимнинг чангида.

Мен бир йул истадим илоҳий,
Беманзил йулларга сизгиниб.
Роҳимни ютмоқчи булганлар,
Майлига турсинлар суюниб.

Мен бир оҳ истадим илоҳий,
Бош олиб кетаман самога.
Ишқимни чин бергин ҳудойим,
Кечаман туйғусиз дунёдан.
Мен бир куй истадим илоҳий...

Бир оқшом юракнинг
куйлари тинди,
Фалакнинг могорлаб кетган
бағрида.
Менинг қотиб қолган кўз
ёшим синди,
Кузларинг кумилган кунгил
қаърига.

Тўхта, бир бор қара ортингда
қолган,
Ишончнинг гулламай қолган
гули бор.

**ИШОНЧНИНГ ГУЛЛАМАЙ
ҚОЛГАН ГУЛИ БОР**

Куйсанг, минг боралаб олдинроқ
куйган,
Ёниқ тақдирларнинг ёниқ қулига.

О, сароб симирган алдамчи
дунё,
Ҳали узоқ эди етар манзилим.
Мен чуқиб кетганим осмонмиди
ё,
Ё қалб қуксимдаги эдими тилим.

Билмадим, менингни гуноҳ
сенингни,
Билмадим бахтидир ё охиратми
кун.
Мен сенга афсона айтган
эдимми,
Ё сен муҳаббатдан эдингми
маҳрум.

Қалбимнинг рангини кўрмасдан
кетма...

Раъно ХАМИДОВА

ОРЗУ

Узун кунлар сочларин тараб,
Толасига ҳисларим битдим.
Ою-йиллар рангига қараб,
Азобларнинг этагин тутдим.

Орзуларга етмай оҳларим,
Юзларимга нола этдилар.
Дардлар юлқаб олиб ҳисларим,
Бу оламни қаро этдилар.

Дарюлардан наҳот истадим,
Кўнглимга у кенглик бахш этди.
Тогларга мен нигоҳ ташладим,

Танамга у бардош бахш этди.

Кўш бўлдим учдим самога,
Армонларни дилимдан қувдим.
Юлдузларнинг ойдан нурида
Кузларимни андуҳдан ювдим.

Қизим Нилуфарга

Ёшлик шодликларини кучоқлаб,
Сузиб борасан тўлкинлар ичра.
Саболар ортингдан олқишлаб,
Сени узатар давонли йўлга.

Сен борасан парво қилмасдан,
Тўсиқларни бардошла енгиб.
самоларга дадил боқасан,
Қалбинг ажиб ишончга тўлиб.

Насиба ЙЎЛДОШЕВА.

КЕЛМАГИН

Қарогимда сўнди энг сўнги юлдуз,
Чил-чил бўлиб кетди сабр косаси.
Сенинг висолингни топмади соғинч,
Кўзга ботиб кетди гамнинг ҳассаси —
Келмадинг.

Яна бошлар унсиз кўшигини гам,
Бағримда ширин туш кўрмоқда
кувонч.

Дунёнинг четиға қолди бир қадам,
Азобли оғриққа айланди ишонч —
Билмадинг.

Оймомо нурига осилган ҳаёл,
Бир зумда сочилиб кетди заминга.

Тунда алаҳсираб чиқар шёърларим,
Асло керак эмас висолинг менга —
Келмагин.

Келмагин! Бу кунгил сени кутмагай,
Биз тушдик шу ёлгон тақдир
чекига.

У бизни бенасиб айлади бахтдан,
Бир қадам етмади дунё четиға —
Биз яна чидадик.

Яна шу чидамоқ бахтини
бизга
Ато этганига шукурлар қилдик.

ЎТИНЧ

Пичоқлар суюкка бориб етдику,
Дардларим юракка сигмай кетдику.
Сувларга суйладим қуриб қолдилар,
Гулларга суйладим юлиб олдилар.

Осмонга боқаман юлдузлар порлар,
Бир юлдуз мени ўз ёнига чорлар.
Шёъримнинг карвони бўлинг,
юлдузлар,

Дардимнинг сарбони бўлинг,
юлдузлар.

Бағри қон қизингни кечир, онажон,
Куйиб адо бўлса бўлмасми жаҳон.
Қоп-қора қон бўлиб оқмоқда юрак,
Севмоқлик шунчалар азобми, фалак!

Қарогим оғрийди, кўзда йўқ ёшим,
Дардларингга асло етмас
бардошим.

Кечиргил, фариштам, мени
қийнама,
Танграм, бахтсизликни менда
синама

Басира САЙИД АЛИ

ТУШЛАРГА ҲУШАЙДИ

Ҳижрон саҳросидан елиб-юғуриб,
Тушларга ҳушайди, сени топганим.
Саробмикан? Узим ҳар ёнга уриб,
Умидсиз дунёда излаб чопганим.

Саробдек алдама, ишонган дўстим —
Осонмас, севгида ўзингдан кечмоқ!
Титрар, армон тиғи санчилган
қуксим,
Оғирлик қилади, сени йўқотмоқ!...

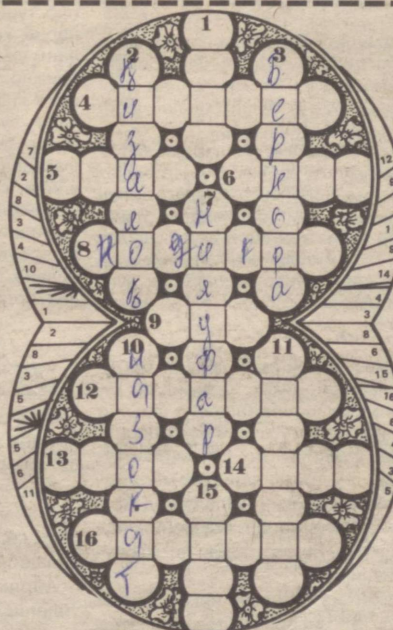
Тушларга ҳушайди сени топганим...

ЖАНЖАЛНИНГ САБАБИ

(Ҳажвия)

У туздонни тушириб юборди.
— Мана энди уришиб қоламиз, — деди хотини.
— Бемаъни гапларни қуйсангчи, — деди эри тукилган тузни идиш-га қайта сола туриб. — Нимагаям уришардик?
— Иримми шунақа, — тушунтирган бўлди хотини.
— Ҳар хил ирим-сиримларга ишонмиш — ғирт аҳмоқлик.
— Нима, сиз ҳали менга аҳмоқсан демоқчимисиз?
— Йўқ, унақамас. Фақат мен ҳеч нарсага тушина олмаяпман, нима учун уришишимиз керак, ахир?
— Айтяпманку, бу халқнинг иримми. Ҳаётда юзлаб марта ўз исботини топган.
— Аҳмоқлик, — яна эътироз билдирди эри. — Мана шу иримлар ҳам, ҳар хил «барабашка»лар ҳам, учар ликопчалару турли туман экстрасенсларга ишонмиш ҳам — бари аҳмоқнинг иши.
— Нима?! Сиз экстрасенсларга ишонмайсизми?
— Топган гапингни қара-ю, экстрасенслар эмиш. Такасалтанг уларнинг бариси! Мана утган ойда ушалардан бирининг сеансларига деб салкам беш минг сўмнинг «кулогини ушлатиб» юбординг. Хуш, оқибатда нима фойда топдинг?
— Э-ҳа, ҳали уша пулга ачинаяпман денг, — жаҳлдан хотининг юзлари қизариб кетди. — Мендан ҳам пул азимми сизга?
— Тушунсангчи, гап пулда эмас...
Лекин энди хотини уни эшитмас, эшитишни ҳам истамас эди. У шахд билан ўрнидан турдида, болаларни олиб онасиникига кетиб қолди. Уйда ёлғиз қолган, эр жанжалнинг нимадан чиққанлиги ҳақида узоқ уйлади...
Ҳа-я, жанжал нимадан чиқди ўзи?..

Газетамизнинг шу йил 6-сонида эълон қилинган «Улуғ шоир» муаммономасига Тошкент шаҳридан АЗИЗА ИЛҲОМОВА, Фаргона шаҳрида истиқомат қилувчи НАЗИРТОШОВА ва ЗУЛПИҲОРОВАЛАР оилалари, Қашқадарё вилоятидан РАЪНО ИШМУҲАМЕДОВА ҳамда ХОЛИДА НУРИЛЛАЕВА, Навоий вилоятининг Кониммех туманидан ГУЛЗОДА АДБУЛЛАЕВА каби муштарийларимиз тўғри жавоблар йўллашган. Биз уларга ўз миннатдорчилигимизни билдириб, 8 март билан кутлаймиз.

МУАММОНОМА

Авалл куйдаги шёърий мисраларда рақамлар билан ифодаланган сўзларни топиб оқинчи ҳал этинг.
1. Алишер Навоий.
Оналарнинг оёғи остидадуру.
Равза жаннату жинон 1, 6, 14, 3.
Равза боғи висолни истар эсанг,
бул онанинг оёғи ости туфроғи.
2. Абулқосим Фирдавси:
Она насиҳатин қуйволсин қўлоқ,
Дунёда ёмонлик истамас 5, 9, 7, 13, 6, 12.
Бағрида устирмиш жонидан азиз,
Жонингдек азиз тут кеча-ю кундуз.
3. Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий:
Йўқ бизга ондек 5, 2, 11, 15, 3, 1, 6, 4.
Сийнага қалқон, бош узра соябон.

Бўш вақтингизда

**«АЁЛЛАР МАДҲИ»
ТОПҚИРЛИК МАШҚИ**

Энига: 4. Алишер Навоийнинг «Сабъая сайёр» достони қаҳрамони. 5. «Гули сиеҳ» мусикали драмаси қаҳрамони. 6. Усимликдан олинадиган пардоз буюғи. 8. Ўзбекистон халқ шоираси. 9. Зийнат буюми, тақинчоқ. 12. Енгил устки куйлак. 13 Инсон қадрини оширадиган фазилат. 14. Ўзбек халқ рақс куйи. 16. Асли исми Моҳларойи бўлган ўзбек мумтоз шоирасининг тахаллусларидан бири.

Бўйига: 1. Абдулла Қаҳҳор ҳикояси. 2. Ёш хонанда Достон Убайдуллаев ижросидаги қувноқ қўшиқлардан бири. 3. Ўзбек балети устаси, халқ артисти. 7. Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия сазовор бўлган халқаро мукофот. 10. Аёлларга хос латофат, нозиклик. 11. Саид Аҳмадининг «Жимжитлик» романи қаҳрамони. 15. Марварид, дурнинг яна бир номи.

4. Абдулла Орипов:
Йўқимди ҳеч ўзга гапинг,
Нола қилиб суйласанг.
Наҳот 10, 16, 3, 15 сўнги дам ҳам,
Фарзандингни уйласанг.
5. Собир Абдулла:
Онанинг мазмуни жаҳон билан тенг,
Навоий айтган жаҳон — шу мушфиқ она.
Қай инсондир онандан йироқ, 1, 2, 8, 6, 4, 10.
Шақли инсон, мазмуни ҳайвон деб айтинг!
Энди жавоблар асосида шакл атрофидаги рақамларни ҳарфлар билан алмаштириб, муаммономани ҳал этинг. Бунда юқоридан паस्ता томон уқилса, соҳибқирон Амир Темур ва мумтоз шоир, олим Заҳриддин Муҳаммад Бобурнинг волидаи муҳтарамаларининг исмлари аён бўлади.

Ғозилжон ОРИПОВ

Елғош Хужамбердиев сурати.

Кейинги пайтларда газета саҳифаларида никоҳ тўйлари билан боғлиқ бўлган расм-русумлар, йигит-қизларнинг никоҳга тайёрланиши хусусида қатор мақолалар бериб берилмоқда. Улар муштарийларда катта қизиқиш уйғотаётганлиги таҳририятга келаятган мактублар ва кўнгироклардан аён бўлаётир.

Шу боисдан бугунги суҳбатимизни ҳам никоҳ масалаларига оидлик киритишга бағишладик.

Тошкент шаҳар 2-сон «Шодлик» никоҳ уйи мудириси Наргис ИСҲОКОВА:

— Никоҳ давлат ва жамоат манфаатларини кўзлаб, шунингдек эр билан хотиннинг ва болаларнинг шахсий ва мулкӣ ҳуқуқларини ҳамда манфаатларини муҳофаза этиш мақсадида қайд қилинади.

Фуқаролик далолатномаларини ёзиш (ФХДЁ) давлат идораларида тузилган никоҳгина эр билан хотиннинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини вужудга келтиради. Эрак ва аёлнинг никоҳи ФХДЁ (ЗАГС) бўлимида қайд қилинмасдан туриб эр-хотин бўлиб яшаши, улар қанча вақт бирга туришлари ва болалари бор-йўқлигидан қатъий назар, никоҳ ва оила қонунларида белгиланган эр-хотинлик ҳуқуқ ва мажбуриятларини вужудга келтирмайди.

Агар кузатган бўлсангиз, кейинги йилларда баъзи бир эракларимиз «кунгил кучасига» кириб кўп хотинликка ружу қўйишмоқда. Бунинг оқибатида не-не оилалар бузилиб кетмоқда, етим-есирлар купаймоқда.

Яқинда бўлимимизга бир аёл мурожаат қилди. Уқимишли, тушунган хушбичимгина бу аёл ёши анчага борганда, ўзи кунгил қўйган кишига шаръий йул билан турмушга чиқади. Эри биринчи оиласидан фарзанд кўрмаган эди. Лекин, ундан ҳам ажралмайди. Фақат шуни демаса, аёл бахтли турмуш кечираётганди...

Вақт утиб улар фарзандлик бу-

лишади. Аммо шу билан бир вақтда эрак биринчи аёлидан ҳам фарзандли бўлади ва у биринчи оиласига қайтади.

Эракнинг иккинчи аёли уни орқасидан излаб боради. Эр эса хотиндан ҳам боладан ҳам тонади. Шунда аёл қаттиқ янглишганлигини ағлайди. Афсуски, хатосини кеч тушунгани...

Қонунда фуқаролар оила олдидagi бурчларини бажармасалар у мажбурий тартибда амалга оширилиши қайд қилинган. Лекин айрим ҳолларда эр-хотин ўртасидаги ҳуқуқ ва мажбуриятларни ҳуқуқий жиҳатдан аниқлаш имконияти бўлмай қолади ва охири иш судгача бориб тақалади.

Қисқаси ноқонуний никоҳ билан қурилган оила мустаҳкам, барқарор бўлмайди. Шунинг учун бугунги фурсатдан фойдаланиб, оила қураётган

Бизнинг суҳбат

НИКОҲ — МУҚАДДАС АҲДНОМА

келин-куёвларга турмуш масаласида жуда эҳтиёткор бўлишлари, албатта очиқ юз билан қонуний оила қуриб яшашларини маслаҳат берардик.

— Сизнингча мурт оилаларнинг пайдо бўлишига кимлар кўпроқ сабабчи?

— Аввало, ота-оналар. Айримлар кизидан тезроқ қутилиш учун биринчи келган совчининг ҳар қандай шартига рози бўлиб тўйин бошлаб юбөрерадилар. Қолаверса...

Бундан бир неча йиллар аввал диний ташкилот ва масжидлар никоҳ масаласида бевосита бизлар билан боғланиб иш олиб боришарди. Яъни, турмуш қураётган келин-куёв давлат ФХДЁ бўлимидан олинган никоҳ гувоҳномасини курсатганларидан сўнг масжидда махсус бирктилган имом-

лар томонидан никоҳ ўқиларди. Уларни ўз рўйхат дафтарлари, туланадиган чипталари буларди. Ҳозирда эса мана шу тартиб-қоидалар жуда су-сайиб кетди. Никоҳ рухсати бўлган-бўлмаган одамлар томонидан сурамай-суриштирмай ўқилмоқда. Бу тартибсизликлар оқибатида эса ажралиш, юқоридаги мисолдагидек кунгилсиз ҳоллар келиб чиқмоқда.

Хабарингиз бор давлат ФХДЁ бўлимида турмуш қураётган келин-куёвга никоҳдан ўтишдан олдин бир ой синов муддати берилади. Шу билан бир қаторда келин-куёв никоҳга ўтиш аризасини тўлдирди. Агар нотўғри маълумот берилса, маъмурий жавобгарликка тортилади. Бир ой синов муддати келин-куёвнинг бир-бирларини тулиқроқ ўрганиб олишлари, муҳаббатларини синашлари учун имкон беради.

Мана, 1995 йилда «Шодлик» бахт уйига никоҳдан ўтишни сураб тушган аризалар сони 3750 тага етди. Шулардан 3512 таси никоҳдан ўтган. Қолганлари никоҳдан ўтишга келмади. Демак, улар бир-бирига қандайдир маъқул келишмаган. Демокчиманки, оила — умр савдоси. Бу борада шохмаслик зарур.

Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси бошлиғи муовини Гулнора ИМОМЖОНОВА:

— Юқорида таъкидланганидек фақат фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш давлат идораларида тузилган никоҳгина эр билан хотиннинг қонуний муносабатини вужудга келтиради. Диний маросим йули билан тузилган никоҳ эса ҳуқуқий аҳа-

тузиш учун фуқаролардан паспорт талаб қилинади. Қизнинг эса 16 ёшга тулмаганлиги сабабли ҳали پاسпорти ҳам йўқ.

Мана шундай кунгилсиз ҳодисалар ота-оналар қизларини ёш турмушга бериши ва айрим муллалар никоҳланувчиларнинг никоҳ ёшига етган-етмаганлиги, оиласи бор-йўқлигини сураб-суриштирмай никоҳ ўқиб юбораётганликлари оқибатида юз бермоқда.

Шунинг учун албатта, давлат ФХДЁ бўлимлари билан диний муассасалар баҳамжиҳат иш олиб боришлари зарур.

Мамлакатимизда оилани мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни ҳар томонлама муҳофаза қилиш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда. Келин-куёвларга оила қуриш билан боғлиқ бир қатор имтиёзлар берилган ва берилаётир. Масалан, «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармаси ва орденининг таъсис этилиши ҳуқуқматимизнинг оилага, келажакимиз бўлиши фарзандларга бўлган диққат-эътиборининг яққол ифодасидир.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Адлия бошқармаси Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига Ўзбекистон Республикасининг «Никоҳ ва оила кодекси»ни «Оила» кодекси деб номлаган ҳолда қайта қўриб чиқишини сураб, унинг 17-18-19-моддаларига қуйидагича узгаришлар киритишни тавсия қилди:

— никоҳга кирувчиларнинг никоҳ ёши юзасидан қонунда курсатилган муддатнинг ҳокимликлар томонидан қисқартирилмаслиги;

— никоҳ тузишга монелик қиладиган ҳолатлар маҳалла, хотин-қизлар кўмиталари ва никоҳ ўқувчи диний ташкилотлар эътиборида бўлиши;

— мактабларда тиббиёт назоратини жорий қилиб, ўғил-қизларнинг саломатлигини кузатиб бориш ва мактабни тугатган ёшларга маълумоти ҳақидаги ҳужжатга қўшимча қилиб, соғлиги ҳақидаги маълумотнома берилиши;

— оилани тузиш ва унинг мустаҳкамланишини назорат этиш учун туман ҳокимликлари ҳузурида жамоатчиликдан иборат (диний ташкилот вакиллари билан) махсус комиссиялар тузиш ва ҳоказо.

Умуман, никоҳлар диний ташкилот томонидан махсус бириктирилган кишилар томонидан никоҳланувчилар ФХДЁ бўлимидан берилган никоҳ гувоҳномаси курсатилгандан сўнг никоҳ ўқилса ва бу қоида Адлия бошқармаси рўйхатидан ўтган диний ташкилот уставига қатъиян киритилса мақсадга мувофиқ булар эди.

Мовароуннаҳр мусулмонлари муфтиси Мухторжон ҳожи

Абдуллох БУХОРИЙнинг шарҳи Бисмиллохир раҳмонир раҳим! Никоҳ — бу муқаддас аҳднома. Унга енгил-елпи қараб бўлмайди. Никоҳ тўфайли икки бегона бир-бирларига ҳалол бўлиб, бўлажак оила учун масъулиятни оладилар.

Никоҳни ҳар ким ўқийвермайди. Никоҳни никоҳланувчиларнинг аввало турмуш қуришга ҳар томонлама мос ва тайёр эканликларини тушуниб етадиган, диний маълумотга эга, никоҳ, оила, талоқ масалаларидан хабардор, уларга бўлғуси оила ҳақида тушунча бера оладиган иқтидорли, илоҳи бўлса, бирор диний хизматни бажарувчилардан бўлган киши ўқиши тавсия этилади.

Одатда никоҳни масжидларнинг имомлари ўқийдилар. Диний

идорамиз томонидан давлат ФХДЁ бўлимларидан никоҳ туғрисидаги гувоҳномаларини олмаганларга шаърий никоҳ ўқилмасин деган буйруқ берилган. Айримлар ФХДЁ бўлимидан гувоҳнома ололмагандан сўнг масжидларга бормай бирор чала савод бўлса ҳам домла топиб махфий никоҳ ўқитадилар. Бу эса, албатта, масъулиятсизлик.

Хужжатсиз ўқилган никоҳ билан турмуш қурганларнинг тез фурсатда ажралиб кетишлари осон. Чунки эри арзиманган баҳона билан кетиб қолиши, бева қолган аёл сарсон бўлиши мумкин. Бирор идорага бориб арз қилай деса, қўлида хужжати йўқ. Шунинг учун оила мустаҳкам, чиройлик бўлиши учун ҳам шаърий, ҳам қонуний талабларга риоя қилиниши яшидур.

Қонуний хотини була туриб, бошқа аёлга уйланиш масаласига келсак, бу саволга бир сўз билан ҳа ёки йўқ деб жавоб айтиб бўлмайди. Давлат қонунида курсатилгани каби Исролмда ҳам (баъзи зарурий ҳолатлар бундан мустасно) фақат битта аёл билан турмуш қуриб ўтиш тарғибот қилинади.

Айримлар қуръонда тўрттагача уйланишга рухсат берилган деган гапни пеш қиладилар...

Келинг, Қуръонни Қаримга мурожаат қилайлик: «Нис» сурасининг учинчи оятда тўрт нафаргача уйланишга рухсат бера туриб, дарҳол орқасидан «агар улар ўртасида адолат ва тенгликни барқарор қилолмасликдан қўрқсангиз, фақат битта хотин билан кифояланг» дейилади. Яна шу суранинг 128-оятда: «Ҳар қанча

уринсангизлар ҳам хотинларнингиз ўртасида адолат қилишга қодир бўлолмайсизлар», деб Оллоҳ таолонинг ўзи гувоҳлик беради.

Демак, шариятда кўп хотинликка ҳеч қандай шарт-шароитсиз туғридан-туғри рухсат берилган эмас. Шартларни эса бажариш қийин. Шунинг учун биз ҳам барча мумин-мусулмонларга битта вафодор аҳли аёли билан бахтли ҳаёт кечириб ўтишларини тавсия эта-миз.

Узрасиз, сабабсиз ҳавойи ҳавасга берилиб бошқа аёлга гайри қонуний уйланиб, уйдагисига зулм ўтказганлар, албатта гуноҳкор ҳисобланадилар.

Дилбар РАҲИМОВА ёзиб олди.

Менга байрам олди кунлари жуда ёқади. Одамлар шу кунни узгача кайфиятда бўладилар. Бугун яна уша байрам олди кун. Яна... бугун «ҳеч кимнинг вақти йўқ» — ҳамма нима биландир овора: кимдир дастурхонга ноз-неъматлар харид қилиш учун бозорга отланган, кимдир совга ахтариб, дўконма-дўкон айланган.

Дугоналарим Раъно, Муҳаббат ва Нодира менимча, эртага дастурхонга қандай таомлар тортиш ҳақида бош қотираётган, меҳмон кутиш тараддудига аллақачон киришган бўлсалар керак.

Эшик тугмасини босаман. Урта бўйли, келишган, қулганда самимияти бутун чехрасига ёйилиб кетадиган дугонам Раъно чиқиб, мени ичкарига таклиф қилади.

— Бугун қизларимни боғчадан барвақтроқ оламан. Шунгача ишларимни бажариб олсам деялман. Эрталаб норин учун қозонга гўшт ташлаб қўйганман. То гўшт пишгунча, торт билан норин хамирини пишириб олмақчиман. Норинни кечқурун биргалашиб ҳаммамиз тўғраймиз, — дейди Раъно.

Дугонам аввал норинга қаттиққина хамир қориб, уни бир-икки муштраб, устига тоғорани тўнкариб қўйди. Сўнг ёнғоқли торт қилишга киришди. Мен эса қўлимга қоғоз ва қалам олдим...

ЁНҒОҚЛИ ТОРТ

Дастлаб тоғорачага 2 та тухумни қақиб, уни 1 стакан шакар билан аралаштирилади. Сўнг 200 грамм қаймоқ ёки сметана қуолади. Бу масалликларга бир пиёла қақиб, туюлган ёнғоқ ҳамда 2 ош қошиқ какао солинади. Ярим чой қошиқ сода уккус билан аралаштирилиб, сўнг масаллиққа ун қўшилади. Хамир унчалик қуюқ бўлмаслиги керак (яъни кашасимон бўлсин).

Сўнг чуқурроқ товага ёғ суриб, унга туюлган талқон сепилиб, масаллик қўйилади ва уртача оловда, олдиндан иситилган духовкада 40-45 минут пиширилади.

Иккинчи тоғорачага ҳам юқоридагидай 2 та тухум, бир стакан шакар, 200 грамм қаймоқ, ярим чой қошиқда сода ва уккус, ун солиниб, масаллик тайёрланади. Бу хамирга кичик лимонни қирғичдан ўтказиб, данаклардан тозалаб, қўшиб юборилади. Ва бу ҳам духовкада юқоридагидай 40-45 минут давомида пиширилади.

тайёр коржлар совуғач, улар кундалангига юпқа ўткир пичоқ билан бўлинади. Сўнг бир банка қуюлтирилган сут ва 200 грамм сариёғ билан обдон аралаштирилиб, аввал оқ коржининг бир қавати қўйилади. Унинг устига крем суртилган, ёнғоқли корж ёпиштирилади. Сўнг кремнинг қолгани торт юзасига суртилади ва майда-майда турли шакл ва рангдаги бизечалар билан безатилади.

Бизе тайёрлаш учун 2 дона тухум оқи 150 грамм шакар, ярим чой қошиқ вино қўшиб, қуюқ оқ кўпик ҳосил бўлгунча кўпиртирилади. Сўнг листга қоғоз қўйиб, устига ёғ сурилиб, турли хил ша-

лан ўрайсиз. Сўнг унинг устидан бир булак дока билан ураб чиқасиз-да, четларини тугасиз. Қайнаб турган сувга рулетни солиб, 1,5-2 соат мобайнида пишгунча қайнатасиз.

Пишгач сувдан оласиз-да, суви тула салқигач 5-10 минутга (докасини ечиб ташлаб) духовкага қўйиб оласиз. Бундай рулетлар паррак-паррак кесилиб, яхна таом сифатида, чиройли ликобча ёки лаганга солиб, дастурхонга тортилади. Устини янги узилган ошкўклар билан безатишингиз, ёнига лимон, тузланган бод-ринг ва помидор қўйишингиз мумкин, дейди Муҳаббат.

Байрамолди репортаж

БВ ИЪЗАЛ КҲН

қлдаги бизелар ясаб, паст оловда 1 соат давомида қуритилади.

Раъно бу тортни тайёрлаш учун бор-йўғи бир соат сарфлади. Бизелар аввалдан пиширилган экан...

Мен энди Муҳаббатларниқига шошиламан.

Байрам дастурхонига оиламизда эркаклар кўпчиликини ташкил қилгани учунми кўпроқ гўштли таомлар тортамыз, — дейди Муҳаббат табассум билан, — узи биз ўзбеклар гўштни кўп истеъмол қиламиз-ку, биласиз. Бугун эрта билан бозордан калла-поча билан ҳаспга ичаклардан олиб чиқдим. Эрталаб дарров уларни тозалашга киришдим. Ҳозир гўштдан рулет тайёрлаб пишириб қўймоқчиман.

Шундан сўнг Муҳаббат ишга киришиб кетди. Мен эса қўлимдаги қоғозга иш жараёнини ёза бошладим.

ГЎШТЛИ РУЛЕТ

Энг аввало, қўй ёки мол қорни яхшилаб ювилади. Сўнг гўштни лаҳм жойидан кундалангига бир неча булаклар кесиб олинади.

Энди қоринни столнинг устига ёясиз-да, уни гўшт булакларини билан тўлдирасиз. Кейин гўштни устига арчилган сабзини паррақлаб солиб чиқасиз. Шунингдек, саримсоқ, укроп ҳамда таъбингизга кўра турли зирavorлар, туз солиб, бир четидан ўрай бошлайсиз. Қолбаса қуришига эга бўлган рулетни йўгон ип би-

Мана мен Нодирахоннинг хонадонидаман. У дугоналарим орасида таом тайёрлашни энг хуш кўрадиган ва бундан ниҳоятда завқ оладиган аёл. У эртага байрам кунни товўқ гўшtidан димлама ва узи учун энг сеvimли иштаҳа очар салат — мимоза тайёрлаш истагида эканини билдирди.

Сизни «мимоза» сузининг маъноси ки-зиқтирса, марҳамат, билиб олинг. Мимоза - гулнинг номи бўлиб, у жануб мамлакатларида усади. Мимоза ниҳоятда калондимоғ усимлик, унга қўл теккизиш билан у ўз баргларини ёпиб олади. Агар сиз у салатни тайёрласангиз, нима учун унга айнан «Мимоза» деган ном қўйилганини билиб оласиз.

«МИМОЗА» САЛАТИ

Дудланган балқичи суякларидан тозалаб, оштахтада майдалайсиз ва катта-

роқ ликобчага ёйиб чиқасиз. Бу салатнинг биринчи қавати бўлади. Сўнг унга бир қатлам қилиб, қошиқда майонез соласиз. Шундан кейин унинг устини майдалаб турган оқ пивз паррак чалари билан безатасиз. Бу янги қатлам устига ҳам майонез соласиз. Қайнатиб пиширилган тухумни пўчоқларидан тозалаб, тухум оқини майдалаб турғайсиз. Тухум учинчи қават бўлади. Тухум устига ҳам майонез қуясиз. Кейинги қаватларига пиширилган лавлаги ва сабзини майдалаб, хар бирининг устига майонез қўйиб чиқасиз. Энг юқорига тухум сариқларини чиройли майдалаб сепасиз. Бу яхна таомни бир-бир ярим соат музлатгичга қуясиз. Шундан сўнг у янада майин ва мазали бўлади.

Дугоналарим байрамга мана шундай тайёргарлик қўряптилар, байрамни орзиқиб кутяптилар. Чунки улар нафақат улар, балки ер юзидаги барча хотин-қизлар бу байрамни яхши кўрдилар.

Шуларни ёзиб, меҳмонхонага чиқдим. Қизларим, эртага киядиган кўйлақларини, туфличаларини яна бир қарра кўзларидан кечирмоқдалар, сочларига тақадиган безакларини авайлабгина, яна бир бор ўшлаб кўрмоқдалар. Улар шу қадар бахтиёрки... Негаки, эртага-байрам 8 Март Ишқилиб тезроқ тонг ота қолсин.

Мен эса эртага мунаввар бир тонгда, узим тугулиб ўсган хонадонга кириб боргим ва хузуримга қолиб чиқадиган онамга айтадиган сўзларимни яна бир бор ичимда тақрорлайман: «Байрамингиз билан, онажон!..»

Илмира РАҲМАТУЛЛАЕВА
«Оила ва жамият»нинг жамоатчи муҳбири

Қалб ташаккури

МИННАТДОРМАН...

Қашқадарё вилояти, Камаш тумани, Лангар давлат ҳужалигида яшайман. Тақдирнинг тақозоси билан авария натижасида огир касалликка чалиниб қолдим. Шаҳрисабздаги касалхонада 54 кун довландим. 1996 йилнинг 15 январидан 12 февралга қадар эса 2-вилоят тери-таносил шифохонасига тушиб қолдим.

Айни кунларда 3-гурух ногирони нафақасидаман. Дори-дармонлар билан тирикман. Оллоҳдан шунга ҳам шукр қилиб, 6 нафар фарзандимни тарбиялаб яшайман.

Касалхонада одамларнинг бир огиз ширин сўзига, меҳрига зор бўлиб ётганимда кўнглимни кўтарган, дардимга даво бўлган меҳрирдан шифокорлардан, ҳамширалардан миннатдорман. Айниқса, табиблар У. Муҳаммадиев, И. Яхяхонов, Норқобилов, Тошиев, ҳамширалар — Мусаллам, Робияхон, Шоирахон, Сафийхонларга ўшбу газета саҳифалари орқали ўз ташаккуримни изҳор қилиб, ўз хурматимни билдираман.

Карши Назаров,
Камаш райони,
Калтаёт кишлоғи

Бу ажиб дунё

ЭНГ УЗУН ФИЛМ

«Санта-Барбара» фильми энг узун фильм ҳисобланади (2140 қисмли). Америка телевидениесида 1984 йил 30 июлда курсатила бошланган бу фильм 1993 йил 28 январ кунни тугади. Фильмни суратга олиш учун продюсерлар 350 миллион доллар сарф қилган. Умумий ҳисобда телесериалда 200 га яқин актёр рол ижро этди. Ундаги биргина Мейсон ролини уч актёр, Сисини турт актёр, Минкс Локрижни эса беш актёр ижро этган.

ҚИШЛОҚДА ЗАНГОРИ ОЛОВ

Олот тумани газлаштириш идорасининг саяё-ҳаракатлари туфайли қишлоқларни газлаштириш жадал суръатлар билан давом этаётир. Яқинда тумандаги Навоий номли жамоа ҳужалиги ҳудудидаги қишлоқларда ҳам зангори олов машъаласи порлади. Шу муносабат билан ўтказилган тантанада туман ҳокими Рустам Ҳамроев, туман газлаштириш идорасининг бошлиги Исҳоқ Полвонлар қатнашди. Зангори олов соҳибкорларининг мақсади имкониятлардан келиб чиққан ҳолда тез орада тумандаги қишлоқларнинг барчасини тула газлаштириш.

Алижон САҒАРОВ,
Бухоро вилояти

АКЦИЯ ИКТИСОД ТАЯНЧИ!

Миллий инвестиция фонди

Тел 39-16-56

Факс 39-17-63

Табриқлаймиз

ҲУРМАТЛИ УСТОЗИМИЗ ШОРАСУЛ АКА ШОИСПОМОВ!

Сизни 10 март таваллуд айёмингиз билан табриқлаймиз. Оилангизга тинчлик, ишларингизга ривож, ҳаммиса фарзанду набираларингиз бахтига соғ бўлишингизни тилаб Тошкент тижорат техникумининг 602-гурӯх талабалари

ҲУРМАТЛИ ОНАЖОНИМ МАВЛУДАХОН, СИНГЛЛАРИМ, БУВИ ВА ЯНГАЛАРИМИ!

Сизларни 8 Март Халқаро хотин-қизлар кунини қанчалар билан табриқлайман. Сизларга яратганнинг ўзи ҳаммиса мададкор бўлсин. Ушбу шерьимни байрам табриғи деб билгайсизлар. ... Бир сулув қиз йўлим пойлайди, Шерь юракни, дилни бойлайди, Неча кунки кўнглим зорлайди, Соғинганман сизни онажон.

Тун... Зимистон бир шерь битялман, Оймомога дардим айтялман, Кетдим... мана, уйга қайтялман, Соғинганман сизни онажон...
Хасан УСМОНОВ

ҚИММАТЛИ АДОПАТ АБДУМАПИКОВА!

Сизни кўтлуг ёшингиз билан қўтлаб, оилавий тотувлик тилаймиз. Турмуш уртогингиз ва фарзандларингиз Тўрақўрган

АЗИЗ ОНАЖОНИМИЗ ХОЛБУВИ БОБОДУСТОВА, СИНГЛИМИЗ ГУЛНОРА, НИГОРА, ЖАМИПА, ГУЛПИРА!

Сизларни хотин-қизлар байрами 8 март билан табриқлаймиз. Дилларингизни баҳорий кайфият тарқ этмасин деб Бободустовлар оиласи.

ОНАЖОНИМ УЕЙПОЙ!

Қалбингиз бир бустон, меҳрингиз омон, Бахтимга омон бўлинг, азиз онажон! Байрамингиз билан табриқлаб ўглингни Нўмонжон.

Оила

31 ЁШДА

Вилоятдан, ҳозирги вақтда Тошкентда ишлаб, истиқомат қилади. Меҳнатқаш, тўғрисўз, меҳр-оқибатли йигит. Қалбан гузал, покиза 25-30 ёшгача бўлган қиз (ҳувон) билан таниши оила қуриш ниётида. «Оила-436».

сочиқ, дастурхонларни ювишга тўпладилар. Сувларини келтириб бердим-да, секин сиргалмоқчи бўлдим. Чунки келиноини бор қизларнинг иши камроқ бўларди-да.

— Қаёққа? — дедилар онам. Дарсни баҳона қилдим.

— Битта тоғора ол-да, келиноининг ёнида утир, кейин дарс қилсан, — дедилар. Шу-шу келиноийм нима иш қилса, ёнбошида бирга юрайдиган бўлдим. Айниқса, фарзандларига тенг қарашдим. Онам:

«Укангни ол, келиноийн чойини бемалол ичсин, укангга қара, келиноийн дами-ни олсин» деб турардилар. Мана, худо умр бергур, жиянларим усиб-улгайишди. Хозир икки-учтаси оилалик, фарзандлик. Борсам «Амма, амма» деб еру кўкка ишонишмайди.

лари бор эди, хабар олгани кирса, касса ёнида бир Аёл ййглаб турганмиш. Аёл Хужайлидан синглиси билан поездда келаётса, синглиси кўричак бўлиб қолиб, бизнинг шахримизда операция қилишибди. Икки-уч кун югур-югурдан сўнг пули қолмабди... кетай деса кетишини, қолмай деса қолишини билмай турган экан. Онам уша туркман аёлни уйга бошлаб келган кунни яхши эсламан: Сочлари узун, чиройли эди. Хуллас, у аёл бизникида туриб, синглиси соғайгач, бирга олиб кетди. Хозир уша Огулменгли холам Ашхобод яқинида яшайди, худди жигарлардек борди-келдимиз бор.

Бу меҳр-оқибатлар сарчашмаси ҳам онам-ку, ахир. Онам бировнинг заррача яхшилигини бир умр унутмайдилар. Институтни битказгач, Фаргона вилояти Кува туманида бир йил ишладим. Усмонали тоға, Хосият ая исмли дарёдил эгали бир хонадонда фарзандлари қатори фарзанд бўлиб яшадим. Онам Хоразмдан телефон қилганларида, ҳар гал, албатта «Тоғанг, аянг билан дараклашиб тур» деб тайинлайдилар. Ва ҳар гал менга илк бор оқ йўл берган Зулфия опа ҳақида сўрайдилар, уларнинг ёнига бориб туришимни уқтирадилар.

Менинг онамдан олиб улгурганларим — бугунги хурматим, иззатим, қадрим, олиб улгурмаганларим — кемтигим, етмасин, қусуриmdir.

Она «Обру мисқоллаб ййгилади, эҳтиёт бўлмасанг, бир лаҳзада ботмонлаб сочилиб кетади», «Мол-дунё ййгма, дўсту ёр тупла», «Уза юртининг боғи билан бустони уз юртингни тикани булолмас» деган мақолларни кўп айтадилар.

Мухтасар айтсам, кимдир мендан «Онангиз қандай аёл?»

деб сўрашса, «Дунёдаги энг яхши аёл» дейман.

Қутлибека РАҲИМБОВЕВА.

ДЕРАЗА

● Москва шаҳар Дума-си пойтахт мэрлиги ва вице-мэрлигига сайлов ўтказиш куни ҳақида қарор қабул қилди. Унда таъкидланишича, шу йилнинг 16 июн — Россия президентлигига сайловлар бўлади-ган куни Москва мэрлигига ва вице-мэрлигига ҳам сайлов бўлиб ўтади.

● Яқинда ГФР Бундестагининг депутатлари ва кўп сонли ходимлари бундестаг жойлашган бинони тезлик билан ташлаб кетишга мажбур бўлишди. Бунга бинодан бир неча юз метр узоқликда II ҳаҳон уруши давридан қолган 250 килограмм бомбанинг топилиши сабаб бўлди.

● Марказий разведка бошқармаси (ЦРУ)нинг директори Жон Дейч, агар чет элдаги АҚШ фуқароларидан бирортасининг ҳаёти хавф остида бўлса, америкалик журналистлардан айгоқчи сифатида фойдаланишлари мумкинлигини айтди.

● Мутахассислар Япониядаги «Касивадзак-Кариша» АЭСнинг 6-реакторини қўл билан бошқариладиган механизмлар ёрдамида тўхтатишга мажбур бўлишди. Реакторни ишга тушириш пайтида унинг қуввати номаълум сабабларга қура кескин камайиб кетганлиги учун шундай қилинди.

● Россия солдат оналари уюшмасининг ҳисоби бўйича Чеченистондаги урушда ҳалок бўлган россиялик солдат ва зобитлар сони 260 тага етди.

● Машҳур журналист, Останкинодаги бир неча вурсатувлар ташкилотчиси Владислав Листев улдирилганига 1 март куни бир йил бўлди. Орадан шунча вақт ўтганига қарамай, Россия ҳуқуқ-тартибот органларининг жиноятчиларни топиш борасидаги ури-нишлари ҳеч қандай натижа бергани йўқ.

● Киевга гастролга келган машҳур кўшиқчи Скотт-мэн Жон Бориспол аэропортида ҳамма нарсаларидан ажраб қолди. Украинлик кинесавурлар томонидан «тантана билан» кўтиб олинган Жон концертлари учун кийимларни Киев магазинларидан сотиб олишга мажбур бўлди.

● Майкл Жексон эса Франциядаги XV асрда қурилган, 82 хона ва 7 та минорадан иборат Шато Шабеннэ қасрини сотиб олмоқчи. Унинг баҳоси 5 миллион долларни ташкил этади. Жексон бу қасрни Диснейленддаги ўзи ёқтирадиган «Ухләвган малика» қасрига ўхшатганлиги учун олмоқчи, деган мишмишлар бор.

Хорижий матбуот хабарлари асосида тайёрланди

Биринчи синфнинг «Алифбе» китобида бир ҳикояча бор: кичкина қизалоқ адашиб қолади. «Ойинг қанақа аёл эди?» деб сўрашади кўчадагилар. Қизалоқ: «Менинг онам дунёдаги энг яхши аёл», деб жавоб беради. Мен бу ҳикоя мазмунини энди англагандайман. Она фарзанд учун фақат боқувчи эмас, паноҳдир, ҳимоядир. Шунинг учун барча болалар онаси ёнида шўхлик қилади, эркаланади, ўзини дадил сезади. Она фақат кийинтирувчи эмас, фарзанд учун эрқидир, озодликдир. Мен ўзининг онам ҳақида ўйлаганимда ҳаёлимдан шу фикрлар кечади. Онам ҳозир 72 ёшнинг устидалар, умрларининг 35 йилини бошланғич синф ўқувчиларига — муаллималikka бағишлаганлар.

...4 ёшлар чамаси эдим, онам билан бир ўртоқлариникига қандайдир иш билан бордик. Улар гапиришиб утиришганда диққатини стул суюнчида ёйилиб турган яшил кушчалари бор оқ ромул тортиди. Олдин томоша қилиб утирдим, сўнг секин камзулимнинг ичига тикиб олдим. Қайтаётим, анча йўл юргач, ариқдан ҳатлаётганимда рўмонинг учи осилиб қолди. Онамнинг ранги оқариб кетди, ушанда. Қўлимдан етаклаб, уша хонадонга қайтариб олиб келдилар.

— Ўзинг олиб кириб бер,

«кечиринг» дегин, — дедилар.

Мен «кирмайман, ўзингиз олиб кириб беринг», деб ййладим. Аммо онам мени итариб киргизиб юбордилар. Ёш бола бўлсам ҳам, ушандаги уялганим ҳисси ҳали-ҳали эсимдан чиқмайди. Шу-шу бировнинг нарсасига қизи-

қиш ё ҳавас уйгонса, онам қўлимдан етаклаб эгасининг олдига олиб борадигандай сезаман ўзимни. Шунинг учун бўлса керак, биз қилган гуноҳимизни тезда айтиб, тезда жазо олиб, хотиржам бўлишга ошиқардик. Қиш эди. Печкага ўт ёқиб, учкун сачраганини сезмабмиз. Пол анча қўйган, билдик. Синглим кичкиналиги учун асосий айбдор мен эдим. Онам келгач, айтдим. Онамнинг қаҳри қаттиқ эди, аммо уша сафар ҳеч нарсга демалилар: «Ўзинг айтмаганимда... жазолардим. Ўзинг айтдинг — кечираман», дедилар.

... Бу тарбиялари ҳам менга феъл-атвор бўлиб сингиб кетган. Ҳозир ҳам бировнинг олдида айбим бўлса, тезда айтиб қўтилишни, орани очиб қилишни хоҳлайман.

Еттинчи синфдалигимда катта акамни уйлантирдик. Тўйдан бир ҳафта ўтгач, келиноийм ўйимиздаги барча

Бу меҳр, иззатлар илдизи онамнинг қалбидалигини билармиким, жиянларим... Онамнинг қаҳри қандай бўлса, меҳри ҳам шундай. Амакилари, келиноийлари вафот этиб, бир ўғил уйланмай қолди. Колхоздан пилланнинг пулини беришди. Онам ўйимизга ҳамма қариндошларимизни ййгдилар: «Мана, мендаги бор жамгарма — шу, уртага қўйдим. Кеча пул олдиларинг. Ким қанча имконияти бўлса, уртага қўйсин, Собиржоннинг бошини иккита қилиб қўйиш бизга фарзу қарз», дедилар. Қариндошлар борини уртага қўйишди. Бир ойма етмай, Собиржоннинг тўйи бўлди. Хозир келин, болалар онамни «эна» деб атайдилар, эъозлайдилар. Онам фақат қариндош-уруғларига эмас, бегоналарга ҳам шундайлар.

... Онамнинг вокзалда кас-сир бўлиб ишлайдиган ўртоқ-

Эҳтиром

ОНА ҲАҚИДА СЎЗ

«НАФС БАНДАСИ БЎЛМА»

XI аср туркий адабиётининг ййрик вакили Юсуф Хос Ҳожиб ўзининг машҳур «Қутадғу билиг» («Бахтга элтувчи билим») асарида меҳмондорчиликка борганда дастурхон атрофида ўзни туттиш, таом ейиш одоби борасида ҳам ибратли ма-лаҳатлар, уғитлар беради. Қўйда ана шу уғитларнинг айримлари билан танишасиз.

Агар сен одамларни меҳмонга қақирмоқчи бўлсанг, қақиргин, лекин тарадудингни яхшилаб кўриб қўй. Идиш-товоқ, дастурхон, уй-жой, либос покиза бўлсин, покиза кўрпачалар ёй. Овқат ва ичимликлар ҳам яхши, покиза, тотли бўлсин, токи қўл узатган киши уни ҳавас билан есин. Меҳмонни таклиф қилмаган бўлсанг, у келиб қолса, ош-сувининг камчилиги битта бўлади, аммо таклиф қилсанг, яхши тайёргарлик кўрмасанг, камчилик иккита бўлади. Узоқ-яқин қариндошларнинг барчасини зиёфатга таклиф этиб қўй, бу билан уларнинг ҳақла-

рига риоя қилган бўласан. Келганлари келади, агар келмай қолса, таклиф қилингани учун «мени айтмади», деб сендан кўнгли қолмайди.

XXX

Зиёфатга борганимда нафс бандаси бўлма. Сендан ёши улуглар дастурхонга қўл узатмагунларича сен ҳам таом олиб ема. Бошқалар олдидаги таомларга қўл узатма ва уларни ўзингга яқинроқ қилиб суриб қўйма. Билгилки, бу одобсизлик белгисидир.

XXX

Зиёфатга борганимда агар тўқ бўлсанг ҳам таомлардан тотиб тури. Токи бошқалар сени такаббур деб ўйлама-синлар. Қолаверса, овқатларни мақтаб-

мақтаб егинки, бундан мезбоннинг кўнгли тоғдай кўтарилгай, севингай.

XXX

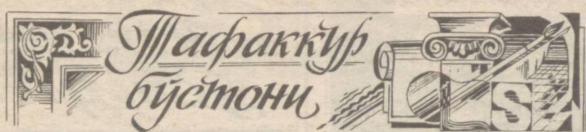
Таомларни меъёр билан еган маъқул. Зеро, очофатлик турли касалликларнинг доясидир. Овқатланганда мижозга ҳам эътибор бермоқ керак. Совуқ мижоз кишилар фақат иссиқлик таомларни, мижози иссиқлар эса аксинча, совуқликларни еганлари дуруст.

Бу ажиб дунё

БИРОВ ОЗАМАН ДЕЙДИ, БИРОВ...

Германиялик Наде Ауэрманн ўзининг ингичка қомати, узун оёқлари билан жаҳон рекордини урнатди. У бунга эришиш учун маромидаги оғирлигидан икки баробар озишга мажбур бўлди.

37 ёшли америкалик Тейлор хонимнинг мақсади эса аксинча. У бир неча йиллар давомида уз вазнини (270 кг) муқим ушлаб туришга ҳаракат қилди ва энг оғир манияк сифатида Гиннеснинг рекордлар китобига кирди.

Шамфор Франциянинг олис қишлоқларида бирида таваллуд топади. Табиатдаги билимга чанқоқлик ва зийрак ақл-фаросати туфайли у Парижга келибқоқ эътибор топа бошлайди, пойтахтдаги коллежлардан бирида яхши билим олади. 1760 йилдан бошлаб адабий гуруҳларда тилга тушади, Француз театрида (ўша пайтдаги «Комеди Франсез»да) пиесалари намойиш этилади, Парижнинг маънавий маркази деб тан олинган улуг файласуф Гелвйтсейнинг хотини ташкил этган салоннинг доимий иштирокчиларидан бирига айланади. Узини мустақил, озод ҳис этишни ҳар нарсадан устун қўядиган бу олим ва адиб юксак лавозимлардан воз кечади ҳамда 1789 йилги инқилобни қўллаб-қувватлайди, чунки бу инқилоб унинг демократик, республикачилик қарашларига уйғун эди. Шамфор Бастилия қамалида ишторик этади. Кейинчалик Миллий кутубхонага бошлиқ этиб тайинланади ва орадан куп ўтмай ўз урнига куз олайтирган ҳамкасбининг иғвоси туфайли қамоққа ташланади. Ҳибс ва таъқиблар Шамфорнинг озодликка мойил феъл-атвориға қаттиқ таъсир қилиб, у жонига қасд қилади ҳамда ўзига етказган тан жароҳатлари оқибатида 1794 йил, 13 апрелда вафот этади.

Бугунга келиб файласуф сифатидаги доно фикрлари ҳамон унинг ўзига хос истеъдоди ва шахсини тўла намойиш этиб келмоқда. Сиз кўйида Никола-Себастьян Де Шамфор афоризмлари билан танишасиз.

Бугунга келиб адибнинг саҳна асарлари, шеърлари бир қадар эскирди, бироқ файласуф сифатидаги доно фикрлари ҳамон унинг ўзига хос истеъдоди ва шахсини тўла намойиш этиб келмоқда. Сиз кўйида Никола-Себастьян Де Шамфор афоризмлари билан танишасиз.

● Севги бегона туйғулардан дахлсиз бўлиб, ўз-ўзича яшаб, узидан-ўзи озиқланган пайтдагина ўз номига лойиқдир.

● Баҳоси тайин булган туйғунинг қиймати бир пулдир.

● Севги — ёпишқоқ касалга ўхшайди: ундан қанчалик қаттиқ кўрқсанг, уни шу қадар тез юқтирасан.

● Севги иззат-нафсимизга таъсир этиб, бизни буйсундиради. Аслини олганда, узимизда бор булган нарсани куз унгимизда юксалтирадиган, йўқолган нарсамизни қайтиб берадиган, бизда йўқ нарсани бор қиладиган туйғуга буйсунмай бўлади-ми?

● Севгидан иззат-нафсни тортиб олинчи — хўш, нима қолади? Деярли ҳеч нима! Уни гурурдан тозалашга уриниб кўринг — у ҳолда севги оғир касалликдан бош кўтарайтган, мадорсизликдан оёқларини зўрга судраб босаётган беморга ўхшаб қолади.

● Ёш аёлларнинг ва ҳокими мутлақ — монархларнинг бахтсизлиги битта, уларнинг ишонган дўсти бўлмайдими. Бахтлари шундаки, ҳар иккаласи ҳам бунини тушунмайди; бирига мағрурлик, бошқасига — кибру ҳаво ҳа-

лал беради.

● Дўстликни ҳаққоний баҳолаш учун, балки, аввал севгини бошдан кечириш керакдир.

● Эркаклар аёллар билан дунёда худди овруполиклар ҳиндулар билан яшагандай истиқомат қилади: қурол-яроқли дунё.

● Эркак билан аёлнинг муносабати чиндан жозибали бўлиши учун уларни ҳузур-ҳаловат, хоти-

НИКОЛА-СЕБАСТЯН ДЕ ШАМФОР

АЁЛЛАР, СЕВГИ ВА НИКОҲ ҲАҚИДА

ра ёки хоҳиш-истак бирлаштириши лозим.

● Бир ақлли-фаросатли аёл менга айтиб қолган ушбу гап, балки, аёлларнинг сирли табиатини ёритар: «Аёл ўзига хуштор танлаганида эркакнинг унга ёқishi унчалик аҳамиятга эга эмас, муҳими у бошқа аёлларга ёқса бўлди».

● Бир хил сўзларнинг ҳадеб такрорланавериши қулоқларимизга, миямизга хуш келмаслиги мумкин, бироқ юракка мойдай ёқаверади.

● Маъшуқа Ким? Бу шундай аёлки, унинг қошида ёддан билганларингни, бошқача айтганда, унинг жинсига доир камчиликларни ҳам унутиб қўясан.

● Қадимда ишқий найранглар сирлилиги билан жозибали эди, энди гавголари билан қизиқарли.

● Аёллар билан ҳангомалар шу туфайли ҳам мароқлики, бундай суҳбатларда доим чала айтилган, атай айтмай ўтиладиган муҳим гап-сўзлар куп бўлади. Бундай чала айтиладиган гап-сўзлар эркаклар суҳбатини зерикарли қилса, аксинча, эркак билан аёл гурунгиға хамиртуруш бўлади.

● Ёшлигида қизлар билан сирдош бўлмаган эркак аёлларни улақолса тушунмайди, — деди менга ўта жиддий оҳангда бевафо хотинини кўярга жой тополмайдиغان бир киши.

Бу ажиб дунё

ОТТО КРЮГЕР ҚАРШИ

Жаҳоннинг бир қатор оммавий ахборот воситалари, Шотландиянинг Лох-Несс кулидаги баҳайбат маҳлуқ узоқ йиллик уринишлардан сунг ниҳоят янги йил арафасида ушланганини хабар қилди. Лекин германиялик биолог олим Отто Крюгер бу маҳлуқнинг инсон учун аҳамияти у қадар катта эмаслигини таъкидлаб, «Яхшиси олимлар XX аср вабоси-СПИДнинг давосини топиш борасида бош қотирсалар буларди», — дейди.

● Никоҳда ҳам, никоҳсизликда ҳам ўзининг камчиликлари бор: бу икки ҳолатдан яхшироғи — ҳали тузатиш мумкин бўлгандир.

● Хушторлар бир-бирларини ўзларининг жозибали, ёқимли томонлари билан хушлашади, бироқ эр-хотин бир-бирига ўзаро севгимухаббати туфайли ёки жуда бўлмаганда бири иккинчисига ўзининг нуқсонлари билан мос келганида бахтли бўлишлари мумкин.

● Севгининг никоҳдан ёқимлироқ бўлишининг сабаби романларнинг тарихий-ҳужжатли асардан қизиқарли бўлишидай гап.

● Аввал севги, кейин никоҳ; аввал аланга, кейин тутун.

ки, барча ҳаққоний ва жамики ёлгон гаплар унга хос; севги ҳақида ҳар қандай бўлмағур гапни айтсанг тўғри бўлиб чиқади.

● Севги — бу ёпилиш хавфхатари остида ишлайдиган қорхонага ҳам ўхшаб кетади, унинг охири инқироз билан тугайди; бунда бор-йўғидан ажралган киши боз устига шарманда-шармсор ҳам бўлади.

● Уйланишга қарши қаратиб айтилган энг яхши даволардан бири мана шундай: эркакни фақат бир аёлгина бутунлай маққиллатиб, чув тушириши мумкин — бу унинг шахсий хотини.

● Эркаклар аёллар ҳақида ёмон хаёлларга борсин-бормасин, ҳар қандай аёл улар ҳақида баттар ёмон ўйлайди.

● Баъзи эркаклар инсонлик шаънига инсод келтирадиган майда макр-ҳийлалардан кишини юқори тутадиган зарур фазилатларнинг барчасига эга бўлишади; бироқ бундайлар уйлангач ёки хуштор орттиргач тез орада ўзига буткул номуносиб аҳволга тушиб қолади: никоҳ ёки ишқий алоқа худди ўтказгич симлардай, бўлмағур майилларга унинг юраги томон йўл курсатади.

● Севги, афтидан, ҳаққоний мукамалликни, комилликни қидирмайди; боз устига, у бундаин етуликдан чўчийди: унга ўзи яратадиган ва ўзи ўйлаб топадиган фазилатлар зарур. Бу жиҳатдан у қиролларга ўхшайди: улар ўзлари юқори кўтарганларнигина буюк деб тан оладилар.

● «Менинг назаримда, — деган эди бир жаноб, — аёлнинг дил розини, курашда совғани олгандай, қулга киритишга тўғри келади, бу совға эса барибир уни чин дилдан севган ёки унинг севгисига муносиб булганга насиб этмайди».

А. ОТАБОЙ таржимаси

Боланинг олами шу қадар бегуборки, атрофидаги муҳитда салгина кунгил хиралик сезилса ҳам, бола қалби озор топади. Қуёшнинг ҳаётбахш нурлари табиат жисмидаги барча беморлик томирларини қуритиб борлиққа янгидан ва яна янгидан навқиронлик бахш этгани каби тоғлардан шарқираб тушган мусаффо сувлар узи этиб борган пастлардаги барча губору иллатларни ювиб кетгани каби, болакай ҳам атрофига покиза руҳият, мунаввар туйгулар, соғлом нафас уфуреди. Фақатгина... битта ҳадик бот-бот кунгилдан утади. Ишқилиб бу муаззам мавжудотнинг ҳаммага яхшилик, хуш кайфият улашмоқликдан бахтиёр бўлгучи қалби ноурин озор томмаси-да! Биз катталар уз шахсий ташвишларимиз ила андармон пайтларимизда ёнимизга меҳр билан келган фарштага лоқайд қарамасак, унинг талпинувчи нигоҳларини қайтариб ташламасак митти вужудини бағримиздан нари итармасак бас. Эзгу туйгуларга боғданиб боради. Умримизнинг бетакрор ва синов учун берилганлиги, тўрт мучамизнинг саломатлиги, бошимиз устида осмон мусаффолиги... ва ниҳоят... мана шу қаршимизда булоқдек тиниқ дили қўзларида акс этиб турган болажон олдида бугун ёки эртанги кун билан боғлиқ ташвишлар, гиналар, армонларнинг ҳаммаси ҳечдир.

Мен сени бағримга босаман эркам, Жонимда уйғона бошлайди баҳор. Юзларим силасанг, бармоқларингда, Фариштам, жаннатнинг нафаслари бор. *** **

... Кеча опаси кутариб турганди, ширинтой стол устидаги нонга интила бошлади. «Нон ейсанми?» — деди-ю опаси бир булак нонни олиб уқасининг қўлига берди, кичкинтой шундан кейин ҳам ниманидир кутгандек опасига қараб турди. Лекин, опахониси

бунга парво қилмай нари кета бошлади. Шундан ширинтой инжиқликни бошлади, у ҳамон нонлар турган хонтахта томонга интилиб, қўли билан «уша ёққа юр», деб гингшир эди... Яна нима дейсан, нон бердим-ку, деб ҳайрон бўлди опаси. Катталарнинг «Қани, уз ҳолига қуй-чи!» — деган маслаҳати билан болакайни қўлидан туширди. Миттивой хонтахта олдида келиб, у ёқ бу ёқдан ниманидир излагандай қаради, қидиргани кўринмади шекилли, яна хархашани бошлади. Катталар ҳайрон, нуқул: «Нонингни е! Е нонингни!» — дейишар, бунга жавобан боланинг тажанглиги ортади. Бирдан у излаган нарсасини кўриб қолди. Кўрпачалар йиғилган жавон томонга пилдираб борди. Жавоннинг ёнида миттигина курсича турарди. Бу — ширинтойники, доим овқатланганда шунга утиради. Болакайнинг ниятини тушунган катталар қўлиб юборишди. Демак, у тартибни бузмоқчи эмас, ҳар доимгидек хонтахта олдида курсичасига ўтириб нон ёмоқчи. Ота-оналарининг опаси, акасига қарата «Тик туриб, юриб нон ема!» Дас-

Гўдаклар олами

УЙИНГИЗДА КИЧКИНТОЙ БОР

(бадиҳа)

турхонга қўйиб утириб е!» — деб тинмай таъкидлашлари, танбех беришлари Ширинтойнинг дилига жойланиб қолибди-да! У айтганини қилди, курсичани хонтахта олдида келтириб қўйди-да, аста утириб нон ёмоққа бошлади.

Сал олдинроқ ҳам шунга ўхшаш воқеа бўлганди: кимдир олма ёб пучоғини деразанинг пештахтасига қўйиб кетган экан. Кичкинтой уни олди-да, узича нималарнидир чўгур-чўгур қилиб сўзлаб, ташқарига йўл олди. Айвонга чиқадиган эшик ёпиқ эди. Болакай уриниб-уриниб очди, ташқарига чиқиб, қўлидаги пучоқни челака ташлаб қайтди.

«Ёшлиқда билгани тошга ёзгани» деганлари шумикан? «Ҳали бу кичкина, ҳеч нарсасга ақли етмайди», — деб уйлаш хатолигини катталар кун сайин тушуниб бораптилар. Бошқалар ўзларига топширил-

Бу ажиб дунё

ТИМСОҲЛАР БЕЗАРАР ЭДИ

...Олимларнинг таъкидлашича, 120 миллион йил илгари тимсоҳлар мутлоқо безарар бўлишган. Негаки, уларнинг оғзи бугунгига нисбатан шу қадар кичик бўлган эканки, бу оғиз билан қурбақани эп-лаб ютиш ҳам амри маҳол бўлади. Тимсоҳларнинг бугунги аҳволга келиши эса табиат ва ҳайвонот оламидаги узгаришларга бориб тақалади, дейишмоқда олимлар.

ган ишни меъёрига етказиб-етказмай бажаришлари мумкин. Лекин, кичкинтой... бир марта кургани, билганини гўе темир китобчага ёзиб олади. Уйинчоғини доимий жойига тикка қилиб қўйиш учун такрор-такрор уринади. Мушукча йиқилиб тушаради, йиқилареради... Лекин, токи уни тикка қилиб қўймагунча, эгаси бошқа ишга ҳам, уйинга ҳам кунмайди.

Демакки, бу маъсум қалбнинг оппоқ қоғоз каби саҳифаларига фақат ва фақат яхши одатлар, куникмалар, ибратли фазилатларни ёзиш керак. Айёрликни, қув-шумликни, ёлгонни билмаган боқира, дунё, узига ҳам ўзгаларга ҳам яхшилик олиб келадиган ишларга ургансин.

Баъзида кичкинтойнинг ҳатти-ҳаракатларини кузатиб туриб:

«Тавба, узи муштдеккина-ю, қайсарлиги оламини бузади» — деб кулашади. Чунки, Ширинтой шундай қилади-да! Масалан, бир гал овқатланишга ўтказишди-ю, олдига ошхурагини боғлашмади. Бола нимагадир безовталанар, қўли билан кўксини ушлаб-ўшлаб қуяр, овқат ейишга шошилмасди. Кейин инжиқликни бошлади. «Э-э, жуда-э эрка бўлиб кетаяпти. Унга парво қилмай овқатланаверинлар!» — деди отаси. Лекин, кичкинтойнинг гингишйверишига онаси тоқат қилолмади.

Бола бир гал ундай, бошқа сафар бундай бўла олмайди. Бугунги ҳаракатлари, ихтиёрий эртага осонгина рад эта олмайди. У табиатан тартибни яхши кўради. У узи ишонган нарсалари ва ҳодисаларини чин дилдан қабул қилади. Шундай бўлгандан кейин, ҳақиқат, тўғрилик рамзи саналган гудак қалбига ёзилажак ҳар бир сўз, ибрат бехато бўлсинки, вақти келиб уни учирмоқ; қайтадан тўғрилаб ёзмоқ боланинг узини ҳам, катталарни ҳам изтиробу — қийноқларга солмасин.

Туйгуларинг — оппоқ кабутар, Туйгуларинг — сабуҳий шабнам. Илик, сим-сим ёмгирлар ювган — Туйгуларинг — наврўзий олам. Қурқаман, бир нохуш нафасдан, Бу шабнамга инмаса гўбор. Эркам, сенинг туйгуларингда Қуёш нурин нафислиги бор..

Муҳтарам УЛУҒОВА

Сўнги устун

ТУЯЛАРНИ ҲУРКИТА КЎРМАНГ

Жазоирдаги асосан туялар сотиладиган ким ошди савдосида фожеа юз берди. Шовқин-сурондан ҳуркан юздан зиёд туя кўрани бўзиб қочди. Натижада бир неча харидор ҳалок бўлди, 30 дан ортиқ киши тан жароҳати олди.

ДЕВОРГА СИНГИБ КЕТДИ

Меҳикодаги космик тадқиқотлар билан шуғулланувчи лабораторияга ташриф буюрган хоним узга сайёраликлар билан мулоқотда бўлганлигини айтди. У сузанин исботи сифатида бетон деворга худди қумга синган сув каби қуздан ғойиб бўлди.

БРЮС ЛИДЕК БЎЛАМАН ДЕБ...

АҚШнинг Манчестер шахрида яшовчи 23 ёшли Скотт Келлинг орзуси худди Брюс Лидек кунг-фу устаси бўлиш эди. Шу ниятда у кунг-фу машқларини берилиб бажаравтганда 10-қаватдаги квартирасининг балконида настга учиб тушди. Бечора Скоттга ҳеч бўлмаса Брюс Лининг ёшига етиш ҳам насиб этмаган экан.

ТОШАФИР МАЙКЛ

Бундан ўн йилча олдин поп мусиқанинг ёрқин юлдузи Майкл Жексон концертларида, шоу дастурларда ва клипларда Баблс лақабли маймун билан қатнаша бошлаган эди. Лекин 1990 йилда Майкл севимли маймунини эгасиз ҳайвонлар уйига топширди ва шундан бери бир марта ҳам уни кургани боргани йўқ.

НОПОК БОКСЧИ

Кубалик боксчи Жулио Торона мамлакат биринчилиги мусобақаларида қатнашиб хуқуқидан маҳрум этилди. Сабаби у рақибларини енгишнинг ноҳалол йулини танлаган, яъни қулқопининг ичига идора кнопчаларини териб чиққан экан.

ҚОЧОҚ БОЛАЛАР

Ҳар йили америкалик болаларнинг уртача икки миллион нафари уйдан қочиб кетар экан. Уларнинг ярмига яқини шундан сунг бир умр ота-онаси бағрига қайтмайди. Қочоқ болалар сони 1990 йилга нисбатан икки баравар усганлиги ҳам жамоатчиликни, ота-оналарни ташвишга солмоқда.

ЧЕЧЁТКА РАҚОСИ

Ямайкалик раққос Дадли Кларк негрларнинг севимли рақси чечёткани 42 соат мобайнида тинимсиз уйнаб узига хос рекорд урнатди. Шунча вақт мобайнида у бошидаги кир солинган тоғорани тушириб юбормагани диққатга сазовордир.

Бувижонимни байрам билан табриклайман!

Абдуракул Пардаев сурати

Муассисларимиз:

Ўзбекистон Республикаси болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро хайрия жамғармаси

БОШ МУҲАРРИР:

Абдукарим РАҲИМБЕРДИ

Газетамиз бosh хомийси: Ўзбекистон «Матбуот тарқатиш уюшмаси» ассоциацияси

МАНЗИЛИМИЗ:

700083, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефон: 36-54-80
Урол Содик навбатчилик қилди
Обуна индекси - 64654
Руйхатга олиш № 33
Буюртма Г-0148 21597 нусхада чоп этилди. Офсет усулида босилди. Формати А-3, ҳажми 2 босма табоқ.